

(Ίω. 1, 44-52)

ΟΙ ΑΓΙΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

Όμιλία. Έγινε στά Ρόκκα στίς 19/3/2000

Έπαινεΐται καΐ ή καλή διάθεση

Σήμερα έχομε τήν Κυριακή τής Όρθοδοξίας.

Καΐ ταυτόχρονα, κάνοντας μνημόσυνα γιά τούς κεκοιμημένους, θαυμάζομε τό έλεος καΐ τήν εϋσπλαγχνία τοϋ Κυρίου μας, ό όποΐος τό πλάσμα του, δέν θέλει νά χαθεΐ. Άλλά όπως άφησε τόν οϋρανό καΐ κατέβηκε στή γή, γιά νά ψάξει νά μᾶς βρεΐ... Νά βρεΐ τό άπολεσμένο πρόβατο του, τό πλάσμα του πού χάλασε, νά τό ξαναφτειάξει σωστό, νά τό σώσει, έτσι, μέ τόν ΐδιο τρόπο, μᾶς κυνηγάει σέ όλη μας τή ζωή, γιά νά μᾶς μαζέψει στήν αϋλή του. Μᾶς κυνηγάει καΐ μετά τόν θάνατό μας.

Καΐ ύπενθυμΐζει στοϋς ζωντανούς, τί πρέπει νά κάνουν.

Καΐ έχει όρίσει τήν Έκκλησία του τούς ιερεΐς, νά προσφέρουν τήν Θεΐα Εϋχαριστία, τό σϋμα καΐ τό αΐμα τοϋ Χριστοϋ ύπέρ τϋν ζϋντων καΐ ύπέρ τϋν κεκοιμημένων. Στοϋς ζωντανούς νά δώσει ό Θεός φωτισμό καΐ όρθοπόδιση. Χάρη, εϋλογία καΐ εΐρήνη. Καΐ στοϋς κεκοιμημένους, νά δώσει συγχώρηση. Σέ κάθε λειτουργΐα παρακαλοϋμε τόν Χριστό, νά συγχωρήσει τούς άμαρτωλούς, πού πέθαναν άμαρτωλοί καΐ άμετανόητοι. Καΐ νά έλεήσει όλο τόν κόσμο του. Ταυτόχρονα τόν παρακαλοϋμε, νά δώσει περισσότερη δόξα, περισσότερη τιμή καΐ περισσότερη χαρά στήν Βασιλεία του, στήν ύπεραγΐα Θεοτόκο, στοϋς άγΐους άποστόλους, στοϋς άγΐους μάρτυρες καΐ ιεράρχες καΐ σέ όλους τούς άγΐους του, πού άξιϋθήκαν νά βρισκονται κοντά του.

Γιατί χαρά τοϋ Κυρίου μας εΐναι νά έξαλείψει κάθε δάκρυ, κάθε πόνο καΐ κάθε στεναγμό, άπό τό πρόσωπο καΐ άπό τά μάτια τοϋ κάθε άνθρώπου ζωντανοϋ καΐ κεκοιμημένου.

Γι' αυτό καΐ έμείς, βλέποντας τήν εΐκόνα τοϋ Χριστοϋ, τοϋ Κυρίου μας, λέμε: «Ό εϋσπλαγχνος, ό πολυέλεος, ό φιλάνθρωπος, ό έλεήμων, ό μακρόθυμος. Ό Κύριός μας, πού εΐναι γεμάτος άπό άγάπη, καλωσύνη καΐ συγχώρηση γιά μᾶς».

Τό θέλημα τοϋ Θεοϋ εΐναι νά γυρίζομε συνεχϋς κοντά του.

Τό μεγαλύτερο λάθος για έναν άνθρωπο, είναι να παίρνει τόν δρόμο και να φεύγει μακριά από τόν Χριστό.

Όταν κανείς γυρίζει στόν Χριστό, έστω και μέ τήν διάθεση, έστω και μέ ένα δάκρυ, ό Χριστός τό βλέπει... Πολύ περισσότερο όταν έξομολογηθεί. Πολύ περισσότερο όταν κοινωνήσει. Πολύ περισσότερο όταν κάνει και καλά έργα. Όταν νηστεύει, όταν έλεει τούς φτωχούς. Όταν ό ίδιος προσέχει τόν έαυτό του σέ όλα. Τότε ό Θεός μάς δοξάζει πλουσίως. Αλλά και μάς υπενθυμίζει και μάς λέει: «Φοβείσθε τήν άμαρτία. Τήν όποιαδήποτε άμαρτία. Γιατί άμα τύχει και φύγετε από κοντά μου και δέν θέλετε να γυρίσετε, τυφλωθείτε από τήν άμαρτία και μείνετε στήν άμαρτία, δέν φταίω έγώ, αν πάτε στήν κόλαση. Ούτε ή άυστηρότητά μου. Φταίτε έσεϊς».

Γιατί εκείνος πού έλέησε τόν ληστή, επάνω στό Σταυρό μισό λεπτό πριν πεθάνει, δέν είναι άυστηρός, αλλά είναι πολυεύσπλαγχνος, μακρόθυμος και έλεήμων.

Σκέψου ποιός κρέμεται στό Σταυρό

Σήμερα, πού είναι ή Κυριακή τής Όρθοδοξίας, αυτό δοξάζομε. Τήν εύσπλαγχνία του Κυρίου μας Ίησοϋ Χριστου. Ακούσατε τό τροπάριο τής σημερινής έορτής τί λέει; «Τήν άχραντον εικόνα σου προσκυνούμεν αγαθέ, αίτούμενοι συγχώρησιν των πλημμελημάτων ήμών, Χριστέ ό Θεός. Βουλήσει γάρ ηϋδόκησας άνελθειν έν τω Σταυρω». Κατέβηκες και σταυρώθηκες, αντί να σταυρώσεις έμάς, όπως μάς άξιζε, σταυρώθηκες έσύ, για να γλυτώσεις να έλεήσεις, όλους εκείνους πού θά πιστεύουν σέ σένα. Έκείνους πού θά τό καταλάβουνε τί έκανες για μάς.

Γι' αυτό τονίζει ή Έκκλησία, οί άγιοι Πατέρες μας, ότι τό μεγαλύτερο και τό κυριώτερο πού πρέπει να έχει ένας άνθρωπος στόν κόσμο, είναι να έχει φωτισμό. Να διατηρεί δηλαδή τό μυαλό του καθαρό. Να βλέπει. Τί να βλέπει;

Πρώτα απ' όλα τήν δόξα και τό έργο του Κυρίου μας Ίησοϋ Χριστου. Να βλέπει τά δώρα του. Τά δώρα πού μάς έκανε μέσα στήν Έκκλησία του. Να βλέπει τό φως πού μάς δίνει μέσα από τήν διδασκαλία τής Έκκλησίας, μέσα από τό άγιο Ευαγγέλιο, μέσα από τήν Άγία Γραφή. Να βλέπομε τό φως πού μάς δίδει μέσα από τά καλά έργα των άγιων, των Πατέρων μας, των αδελφών μας, πού κυκλοφορούν μαζί μέ έμάς μέσα στόν κόσμο και έχουν περισσότερο φόβο Θεου. Περισσότερη άγάπη Θεου και προσέχουν περισσότερο να τηρούν τό νόμο του.

Όλα αυτά, πρέπει να τά προσέχομε.

Και προσέχοντας όλα αυτά, όχι γιατί έτσι απαιτεί κάποιος θεσμός, πού μάς ταλαιπωρεί -όπως λένε μερικοί άνόητοι- αλλά για τό καλό μας, για τήν

σωτηρία μας, έρχομαστε στην Έκκλησία και λαχταράμε να προσκυνήσουμε την εικόνα του Κυρίου μας Ίησοϋ Χριστοϋ. Γιατί;

Γιατί φιλώντας την εικόνα, προσκυνώντας την εικόνα του Χριστοϋ, προσκυνάμε τόν ίδιο. Μέσα από την εικόνα, δέν προσκυνάμε τό χαρτί, οϋτε τή σανίδα, οϋτε τά χρώματα. Όπως, βλέποντας την φωτογραφία του πατέρα μας, του παιδιοϋ μας, λαχταροϋμε πού την κοιτάζουμε, δακρύζουν τά μάτια μας, γιατί δέν βλέπομε μιά φωτογραφία αλλά πίσω από την φωτογραφία, βλέπομε και θυμόμαστε μέ λαχτάρα τό πρόσωπο πού εικονίζει.

Έτσι και στις ιερές εικόνες, δέν βλέπομε ξύλο και χρώματα και ένα σκίτσο, αλλά βλέπομε εκείνον πού εικονίζουν: τόν Κύριό μας Ίησοϋ Χριστό. Και ένω φιλάμε ένα χαρτί, μερικά χρώματα, φιλάμε και αισθανόμαστε τό χέρι του Κυρίου μας, πού μάς εύλογεί. Και όταν προσκυνάμε τόν Χριστό πάνω στό Σταυρό, βλέπομε στά πόδια του, τίς σταγόνες τό αίμα, πού έπεσε από τίς πληγές του για τή σωτηρία μας. Έκείνο άσπαζόμαστε άδελφοί, εκείνο τιμάμε. Έκείνον, τόν Χριστό, τιμάμε. Γι' αυτό προσέχομε στις εικόνες του Κυρίου μας Ίησοϋ Χριστοϋ, πού γύρω από τό κεφάλι του γράφει: Ο ΩΝ. Και πάνω από τό κεφάλι του Κυρίου μας, επάνω στό Σταυρό γράφονται τά λόγια: «Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΔΟΞΗΣ».

Γιά να μάς θυμίζει και να μάς λέει αυτή ή επιγραφή: «Μή φαντάζεσαι άνθρωπε πώς είσαι κάτι. Και μή φαντάζεσαι ότι αυτός πού είναι κρεμασμένος έδω είναι ένας φτωχός άνθρωπος, ξεχασμένος, μισοπεθαμένος. Είναι Ο ΩΝ. Ο Θεός τόν οποιο προσκύνουσε ο Άβραάμ, ο Θεός πού μίλησε στό Μωυσή. Είναι ο Χριστός, πού έγινε άνθρωπος για μάς».

Και επάνω στό Σταυρό ταλαιπωρημένος, δέν ήταν ένα θύμα. Ένας άθλιος και αδύναμος άνθρωπος. Φτυσμένος, και λαβωμένος, σκονισμένος, ταλαιπωρημένος, άξιολύπητος. Αλλά ήταν ο Βασιλεύς τής δόξης. Ο οποίος στό Σταυρό δέν ανέβηκε επειδή δέν μπορούσε να κάνει διαφορετικά, τόν ανέβασαν έτσιθελικά οι έχθροί του, αλλά ανέβηκε γιατί ήθελε να γλυτώσει έμας από τόν θάνατο τής ψυχής, από την άμαρτία, από τόν αιώνιο θάνατο, από την αιώνια κόλαση και καταδίκη.

Γι' αυτό, όσο πιο πολύ βλέπομε σε μία εικόνα ή θυμόμαστε τά πάθη και την ταλαιπωρία του Κυρίου μας Ίησοϋ Χριστοϋ για μάς, τόσο πιο πολύ λαχταράμε να είμαστε κοντά του...

Ότι δόξασε ο Κύριος σύ μή τό καταφρονείς

Όταν έγινε ή εικονομαχία, οι εικονομάχοι πάνω-κάτω έλεγαν: «Ο Θεός είναι Πνεϋμα. Και τόν προσκυνοϋμε άοράτως μέσα στην καρδιά μας. Δέν χρειάζονται οι εικόνες».

Πήγε λοιπόν ο άγιος Γερμανός, Πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καί ἔκανε διάλογο μέ τόν αὐτοκράτορα Λέοντα, πολέμιο τῶν εἰκόνων. Τοῦ λέει:

-Βασιλιά μου, γιατί ἀνακατεύεσαι σέ δουλειές τῆς ἀρμοδιότητάς μου; Αὐτά εἶναι τῶν παπάδων, εἶναι θέματα τῆς πίστεως. Ὅχι τῶν ἀρχόντων, ὄχι τοῦ καθενός. Αὐτοί εἶναι δοῦλοι Κυρίου, αὐτοί θά μᾶς διδάξουν τόν νόμο τοῦ Θεοῦ. Ἐξ ὀνόματός του. Ἐμεῖς τούς ἀκολουθοῦμε. Καί τοῦ ἀνέφερε παραδείγματα τιμῆς καί προσκυνήσεως τῶν εἰκόνων ἀπό τήν παλαιά ἐποχή.

Θυμᾶστε τήν συγκύπτουσα γιά τήν ὁποία μιᾶ τό Εὐαγγέλιο;

Αὐτή μόλις ἔγινε καλά, ἔφτειαξε ἕνα χάραγμα τοῦ Κυρίου. Μιά εἰκόνα τοῦ Κυρίου. Καί τήν ἔφερε μαζί της. Πήγαιναν οἱ ἄνθρωποι, ἀσπαζόντουσαν τήν εἰκόνα καί γίνονταν καλά. Εἶχαν γίνει τοῦ κόσμου τά θαύματα.

Σήμερα, πόσα θαύματα ἔχει κάνει ἡ Παναγία τῆς Τήνου; Πόσα ἡ Παναγία ἡ Πορταίτισσα; Πόσα θαύματα ἔχει κάνει ἡ Παναγία ἡ Ὁδηγήτρια, εἰκόνες εἶναι. Γιά εἰκόνες μιᾶμε.

Γιατί; Διότι ὁ Θεός δίδει χάρη καί στίς εἰκόνες.

Ἀλλά ὁ βασιλιάς, δέν ἤθελε νά τό παραδεχθεῖ. «Ἄστα αὐτά», τοῦ λέει.

Ἄλλοτε πάλι ὁ άγιος Θεοφάνης ὁ ὁμολογητής, προσπαθώντας νά πείσει τόν βασιλιά, ἔβγαλε ἀπό τήν τσέπη του ἕνα νόμισμα. Τότε τά νομίσματα εἶχαν πάνω τους χαραγμένη τήν μορφή τοῦ βασιλιά.

-Τί εἶναι αὐτό; τοῦ λέει. Καί ἔδειξε τήν εἰκόνα τοῦ βασιλιά.

-Εἰκόνα, ἀπάντησε ἐκεῖνος.

Τότε ὁ άγιος πέταξε στή γῆ τό νόμισμα καί τό πάτησε.

Ἔγινε θηρίο ὁ βασιλιάς.

-Γιατί θυμώνεις βασιλιά μου. Ἐσένα πάτησα; Τήν εἰκόνα σου πάτησα.

-Τί λές βρέ παληάνθρωπε. Τήν δική μου εἰκόνα πάτησες; Ἔτσι περιφρονοῦν τόν βασιλιά;

-Ἄ, τοῦ λέει ὁ άγιος Θεοφάνης. Τό ἴδιο λέω καί ἐγώ. Τιμώντας τήν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, τιμᾶω τόν Χριστό. Πατώντας καί βρίζοντας τήν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, βρίζομε τόν ἴδιο τόν Χριστό.

-Νά σοῦ πῶ καί ἄλλο ἓνα παράδειγμα βασιλιά μου. Ξέρεις τήν τρίτη ἐντολή; Εἶναι: «Οὐ λήψη τό ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπί ματαίῳ». Τό ὄνομα μου ἐμένα εἶναι Θεοφάνης. Καί σένα εἶναι Λέων. Τό ἴδιο πράγμα εἶσαι ἐσύ ὁ Βασιλιάς καί τό ὄνομα «Λέων», ἤ κάτι ἄλλο;

Ἄμα εἶσαι κάτι ἄλλο, λέω: «Καταραμένο... Μαγαρισμένο τό ὄνομα Λέων». Γιά τό ὄνομα μόνο τό λέω. Ὅχι γιά σένα.

Ἔγινε πάλι θηρίο ὁ βασιλιάς πού ἄκουσε νά βρίζουν τό τό ὄνομά του.

-Τό βλέπεις, τοῦ λέει ὁ ἅγιος, πῶς σοῦ κακοφάνηκε πού ἔβρισα ὄχι ἐσένα ἀλλά τό τό ὄνομά σου; Πᾶμε τώρα παρακάτω. Ἄμα πεῖ κανεῖς κάποια λέξη γιά τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἀμαρτάνει; Ἀφοῦ ὁ Θεός δέν εἶναι τό ἴδιο μέ τό ὄνομά του;

Λέει ἡ ἐντολή τοῦ Θεοῦ. «Ὅποιος πιάσει στό στόμα του τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἐπί ματαίῳ, δέν θά τόν καθαρίσει ποτέ ὁ Θεός». Θά τόν ἀφήσει ἀσυγχώρητο. Βαρειά ἀμαρτία. Ἔτσι λοιπόν, ὅπως τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄλλο ἀπό τό πρόσωπο τοῦ Θεοῦ καί ἀπό τόν ἴδιο τόν Θεό, ἀλλά εἶναι ἅγιο, κατά τόν ἴδιο τρόπο καί ἡ εἰκόνα τοῦ Κυρίου μας, εἶναι ἄλλο ἀπό τόν ἴδιο τόν Χριστό, ἀλλά ἐπειδή ἀναφέρεται σ' αὐτόν, εἶναι ἅγιο πράγμα. Γιατί κάθε τί πού ἔχει σχέση μέ τόν Χριστό εἶναι ἅγιο.

Θυμᾶστε τί ἔκανε ὁ Χριστός; Ἐναν τόν φύσηξε. Ἄλλους τούς ἀκούμπησε μέ τό δάχτυλό του, ἄλλους τούς ἔβαλε λάσπη. Καί μέ ὅλους αὐτούς τούς τρόπους τούς ἐθεράπευσε. Γιατί; Γιά νά μᾶς πεῖ ὅτι ὀτιδήποτε ἄγγιξε, ἦλθε σέ ἐπαφή μαζί του, πῆρε ἁγιασμό. Τόσο μέγανος εἶναι ὁ Κύριος μας ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Καί οἱ ἅγιες εἰκόνας πού τόν εἰκονίζουν, εἶναι μεγάλες, γιατί μιλάνε γιά τήν δόξα του, γιά τήν χάρη του, γιά τό μεγαλεῖο του, γιά τήν εὐσπλαγχνία του, γιά τήν φανέρωσή του στόν κόσμο. Ὅτι ἦλθε ἐδῶ στή γῆ καί ἔγινε ἄνθρωπος γιά μᾶς. Καί τόν συναναστραφήκαμε. Καί μᾶς μίλησε. Καί μᾶς εὐεργέτησε. Καί ἔφτειαξε τήν Ἐκκλησία του γιά μᾶς.

Τά θαυμάσια τοῦ Θεοῦ ὁδηγοί σωτηρίας

Κάποια φορά, ὅταν ἔγινε ἡ μεγάλη εἰκονομαχία στήν Κωνσταντινούπολη, ἦταν μία εἰκόνα τῆς Παναγίας, τήν ὁποία ἐπικαλοῦνταν καί τήν σέβονταν πολύ. Προκειμένου νά τήν πάρουν οἱ εἰκονομάχοι καί νά τήν κάψουν, γιατί ἡ ἀστυνομία ἔμπαινε στά σπίτια γιά ἔρευνα, καί ἄρπαζε τίς εἰκόνας καί τίς ἔκαιγε, τήν πέταξαν σ' ἓνα ξεροπήγαδο. Καί πέταξαν μαζί ἓνα κερὶ καί τό θυμιατό μέ τό λιβάνι. Γιατί τήν λιβάνιζαν μέχρι πού βρέθηκε στόν πάτο τοῦ πηγάδιου. Μετά σκέπασαν τό πηγάδι, καί τό ἄφησαν ἔτσι.

Πέρασαν περίπου ἑκατόν εἴκοσι χρόνια καί τελείωσε ἡ εἰκονομαχία.

Ἦρθε ἡ Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας καί θυμήθηκαν οἱ κληρονόμοι ἐκείνου τοῦ σπιτιοῦ ὅτι οἱ παπποῦδες τους ἔχουν πετάξει τὴν εἰκόνα στό πηγάδι. Τό ἄνοιξαν καί τί βρῆκαν;

Τὴν εἰκόνα νά στέκει ὄρθια. Μπροστά της νά ἔξακολουθεῖ νά καίει τό κερί. Καί τό θυμιατό νά εἶναι ἀκόμη ἀναμμένο καί νά βγάζει λιβάνι. Τό λιβάνι καί τό κερί ἔπρεπε νά εἶχαν καεῖ. Καί ἡ εἰκόνα δέν μπορεῖ νά στέκει ὄρθια. Ἔπρεπε νάχει πέσει. Δεξιά ἢ ἀριστερά.

Ἀλλά θέλοντας ὁ Θεός νά μᾶς δείξει, πόση ιερότητα ἔχουν καί οἱ εἰκόνες πού εἰκονίζουν τὰ ἅγια πρόσωπα, πρῶτα τοῦ Χριστοῦ καί μετὰ τῆς Παναγίας καί μετὰ τῶν ἁγίων, φανέρωσε αὐτό τό μεγάλο σημεῖο.

Ἐμεῖς ἀδελφοί, ἀπό ὅλα αὐτά πρέπει νά φωτιζόμαστε.

Γιατί φῶς δέν εἶναι ἐκεῖνα πού μᾶς λέει τό μυαλό μας, ὅπως τὰ σκέπτεται. Τό μυαλό μας κάνει λάθη. Καί μάλιστα μερικές φορές, λάθη τραγικά. Τόσο μεγάλα λάθη, ὥστε νά πέφτει ἄνθρωπος στίς χειρότερες ἁμαρτίες καί νά ἀρνεῖται τόν Χριστό πού εἶναι τό χειρότερο λάθος τοῦ κόσμου. Καί γι' αὐτό ὁ Θεός κάνει διάφορα θαύματα, γιά νά μᾶς πεῖ: «Προσέξτε. Τό μυαλό σας, δέν σκέπτεται καλά. Θέλει διόρθωση τό μυαλό σας».

Ὅταν βλέπομε τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ, νά παίρνομε τὴν ἀπόφαση νά τό διορθώνομε τό μυαλό μας. Γιατί εἶναι τοῦ Θεοῦ ὑπόδειξη. Τοῦ Θεοῦ εὐσπλαχνία, τοῦ Θεοῦ καλωσύνη καί τοῦ Θεοῦ φωτισμός γιά μᾶς.

Νά μᾶς συνετίζει ὁ Κύριος, νά καταλαβαίνομε τὰ μηνύματα πού μᾶς δίνει γιά τὴ σωτηρία μας. Ἀμήν.-